

Konge som gæst i teatret i Horsens

60 års dagen for slutningsforestillingen på det gamle
Horsens Teater i 1909

Den 17. marts 1909 var den „uigenkaldelige sidste“ forestilling i det gamle teater i Horsens. Måske er der endnu nogen, som husker den højtidelige aften, da det røde tæppe faldt efter sidste akt, eller i det mindste dunkelt mindes det gamle teater.

Gennem tiderne i det forrige århundrede indtil et stykke ind i dette århundrede har det gamle teater trofast ydet sin tjeneste som „Horsens Scene“. Det var såvel rigtige skuespillere som dilettanter, der optrådte der. Det, der serveredes der, var virkelig gode ting, værker af Oehlsenschläger, Holberg, Drachmann, Hauch, Heiberg, Ibsen, operetter, som Hervés „Frøken Nitouche“, Panquettes „Corneilles klokke“ osv. Det var hovedsagelig omrejsende teaterselskaber, der gav forestillinger, men ikke sjældent var der gæstespil af Det kongelige Teaters kræfter, f. eks. vort eget bysbarn Anna Block, eller Betty Hennings, Olaf Poulsen, Peter Jerndorff og andre.

En af de største begivenheder i det gamle teaters historie var en gallaforestilling til ære for Kong Christian IX, da han gæstede Horsens i anledning af udstillingen i 1905. Ved den lejlighed opførtes Kuhlaus og Heibergs „Elverhøj“.

Det var glade og fornøjelige stunder, man tilbragte i det gamle teater

Mødte med handsker på

Selve teatret lå i Jørgensens Hotels gård i umiddelbar nærhed af hestestalden. Trods beliggenheden og den sparsomme belysning, (i de rigtig gamle tider var der levende lys og olielamper, senere hen blev det gasbelysning), var der en vis hygge i teatret.

Der var 1. og 2. parket, en børneløge på venstre side af scenen, ovenover parkettet kun een balkon (i daglig tale kaldte man den „ballonen“), for der var temmelig lavt til loftet. 1. parket var for byens spidser, det elegante publikum, 2. parket var en grad mindre elegant, men for publikum i begge parketter var det en uskreven lov, at man havde handsker på. I mellemakten, når der ikke var noget på scenen, som kunne fængsle ens interesse, granskede man damernes toiletter. For folk, som var noget, gik det ikke an at møde gang på gang i den sam-

me påklædning, det blev der lagt mærke til og talt om, men først og fremmest gik man i teatret for forestillingens skyld.

I de tider var der ingen, som havde noget at udsætte på teatret, folk var glade og tilfredse med det kunstens tempel, de havde. Det var først i begyndelsen af dette århundrede, at man fik øjnene op for adskillige brister. Horsens kunne ikke være bekendt at have et teater, som lå i en gård og næsten ved siden af en hestestald. Desuden var teatret alt for lille og for umoderne, gasbelysning var i høj grad brandfarlig. Der måtte bygges et nyt teater, der kunne opfylde tidens krav, en rigtig teaterbygning, som man havde i andre byer. Da dødsdommen var udtalt over det gamle teater, viste det sig, at man alligevel hellere ville blive på det gamle sted og der opførtes det nye teater, for det var dog så hyggeligt der.

Det teater, som blev opført, var selvfølgelig langt mere moderne, og der var plads til mange flere tilskuere. Foruden 1. og 2. parket var der to balkoner og to sideløger i højde med 1. parket. Teatret havde fået et jerntæppe, det havde brandvæsenet forredt, og der var kommet elektrisk lys fra en krystalkrone i loftet og sidelys. Det nye teater var som Fugl Phoenix opstået af asken fra det gamle, fornyet og noget forskønnet. Ombygningen havde ikke fortrængt den hyggelige atmosfære, i det store og

helt var det en vellykket fornyelse. Det teaterelskende publikum kom til at omfatte det nye teater med samme kærlighed som det gamle. I mange år var det til stor glæde for byens borgere, selv om adskillige af den ældre generation følte trang til at drage sammenligninger med det teater, de havde da de var unge.

Efter en del års forløb fandt man atter, at teatret var for umoderne og langt fra tidssvarende, man talte om at bygge et nyt teater, men den tanke måtte man opgive. I tidens løb var interessen for teatret og den levende kunst kølnet noget, folk havde fået andre interesser, film, radio og fjernsyn, og så en skønne dag blev teatret degraderet til biografterter.

Nu er interessen for levende kunst atter tiltagende, og man ønsker at få det gamle teater igen. Et er givet, dersom man får ønsket om et teater opfyldt, da bliver det aldrig det samme som hverken det helt gamle eller dets efterfølger, stemningen og atmosfæren kan aldrig blive den samme, dertil har tiderne forandret sig alt for meget.

Det gamle teaters saga er forlængst slut, men vi mindes med taknemlighed og glæde, hvad det engang har betydet for horsensborgerne, og det er særlig det helt gamle teater, som blev revet ned for 60 år siden, tankerne gælder. Det har haft sin mission at opfylde og fortjener at mindes med tak, for hvad det har været.

Ellen Bache.